Førsteblad

/

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 10.

Tilleggsspørsmålnr.

Emne :

Oppskr. av: Hans Chr. Ekeberg

(adresse) : Fusa

Fylke : Hordaland

Herad : Fusa

Bygdelag : Fusabygda

Gard : Fagerlia

G.nr. 31 Br.nr. 4.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. og etter umtale i bygda

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn : (ta også med alder, heimstad, yrke) :

SVAR

I. Det er heilt slutt med lyngjing no. Men elles er å segja, at lyngjing her i bygda hev vel aldri vore vanlegt brukt, det hev vore lite lyngmark. Men tek ein heile Fusa herad eller og Fusa prestegjeld som omfatar heradi Fusa, Hålandsdal og Strandvik, hev lyngjing i gamle dagar (farfars tid) vore vanlegt nytta, både som hjelpefor og nødfor.

A. Det er heilt slutt med lyngbanking no, og eg veit ikkje av, at det var lyngja no under siste heimskrigen heller. Kva tid ein slutta med lyngjing er ikkje så godt å fastsetja, men ein lyng... [illegible] nær ein segjer for pålag 20 år sidan.

2. Å få heim lyng gjekk helst for seg om våren, og vart vanleg

2160

kalla lyngjing"

3. Lyngjen vart skoren med vanleg sigd

4. Det vart rekna som kvinnfolk arbeid men ofte var karane med og bar lyngjen heim på vanleg børtaug (børetøg.)

5. ("dette spursmålet kan eg ikkje svara på, då eg aldri har høyrt det omtala)

6. Sjå pkt. 4.

7. Dei stabla lyngbørone opp i løda. Vart lyngjen ståande ei tid før den vart oppfora, *) skvette (dryssa) dei vatn over børone av og til for at lyngjen ikkje skulde visna for mykje kort under "vårknon", som dei gamle sa.

8. Lyngjen vart såvidt eg veit høgsar gjeven til kyr og sau. At dei hakka lyng kan eg ikkje minnast omtalt.

9. Lyngjen vart ikkje rekna som godt fôr men som hjelpefôr og naudfôr.

B. <u>Lyng som beite</u>

Til 1-2-3 og 4. Der alt er kome til det her i bygdet brukar ein endå å jaga smalen (sauen) ut på lyngbeite heile hausten og vinteren.

2160

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

såsant ikkje snöen er for
hög. Dette er vanlegt brukt
enda den tekkjöra er slik og
ikkje berre i naudår. At dei
sopa vekk snöen har eg ikkje
korkje sett eller höyrt omtala.
Åt röjuste på folk som
har höve å bruka dette på-
ståd ein at sauen har godt
gjort av å koma ut på lyngbeite
om vinteren. Men eg vil for
min eigen part leggja til,
at forviten lyng vil vel ofte
sauen ogsá i slike höve
bita av korst på landtre og
toppar unge skudd på
"braktje" (einer.) -

II Mosing

Å sanka mose og henta
heim mose har hev i bygda
og havdet vore lite brukt
sjölv i gamle dagar og
no er det heilt slutt for
lenge sidan (40-50 år sidan)
Den mosen dei vel dei
hövde henta heim her kalla
dei for "grisemose", det botar
miske "mannest kan eg dis-
verre ikkje gjera greida for.
Eg har sjölv ein gong
som unggut vore med på
grisemosesanking. Eg hug-

2160

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

dar me passa på i fuktigt
ver, men var det svært vann-
skeleg å få auga på mosen.
Me bar mosen heim i
sekker. Mosen nytta me
til grisemat på den måten,
at ein til kvar porsjon
grisen skulde få, vart det
slegi kokande vatn over
mosen, rørt det i noko
mjøl og når det vart
passe varmt vart det
"servert" for grisen, som
"åt det svært godt. –

Dessverre kan eg ikkje
gjeva meir greida for [illegible].
Men som nemnt har dette
ikkje havt nemnande verd
for byggdelaget såvidt
eg veit. —

6/11-1948.